

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3901/2022
18.06.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић и Јасмине Симовић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Вујовић адвокат из ..., против туженог Регионалног центра за професионални развој запослених у образовању Смедерево, чији је пуномоћник Ненад Дедић адвокат из ..., ради поништаја решења, враћања на рад и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3450/21 од 14.01.2022. године, на седници одржаној 18.06.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3450/21 од 14.01.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Делимичном пресудом Основног суда у Смедереву П1 40/19 од 22.10.2019. године, исправљеном решењем истог суда П1 40/19 од 19.01.2021. године, усвојен је тужбени захтев и поништено решење туженог којим је тужиоцу, распоређеном на пословима саветника – ..., отказан анекс уговора о раду бр. 1, број ../15 од 07.09.2015. године, по основу престанка потребе за радом тужиоца (вишак запослених), а тужени обавезан да тужиоца врати на рад и послове које је обављао пре доношења наведеног решења.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3450/21 од 14.01.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је означена првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да накнади туженом трошкове поступка по жалби од 33.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију са предлогом као у одговору.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20, 10/23) Врховни суд је закључио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је био запослен на неодређено време у Радничком универзитету „Смедерево“ од 10.12.2007. године, припојеном 07.09.2015. године туженом, који је преузео свих 14 радника радничког универзитета. Тужилац је 07.09.2015. године закључио анекс 1 уговора о раду, број ../15, на основу кога је код туженог распоређен на радно место саветника – Скупштина града Смедерева је, у складу са Законом о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору, 11.02.2016. године донела одлуку бр. 02-20/2016-07, којом је утврдила максималан број запослених на неодређено време за сваки организациони облик у систему локалне самоуправе Града Смедерева (за туженог - 11). Тужени је, на основу напред наведене одлуке, 14.03.2016. године донео Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места (на који је Градско веће Града Смедерева дало сагласност решењем од 07.04.2016. године) којим је смањен број извршилаца са 20 на 11, те је девет запослених остало нераспоређено, међу којима и тужилац чије је радно место на ком је дотад радио укинато (према систематизацији, постојало је радно место вишег саветника за које је био предвиђен седми степен стручне спреме, који је код туженог имао једино тужилац, али је на том месту био распоређен запослени са вишом стручном спремом).

Оспореним решењем туженог број ../2016 од 07.04.2016. године тужиоцу је отказан анекс уговора о раду од 07.09.2015. године, са образложењем које садржи напред наведене чињенице, као и то да тужени, будући да је имао мање од 100 запослених, није био дужан да донесе програм решавања вишка запослених сагласно члану 153. став 1. тачка 1. Закона о раду, да је спроведена анкета међу запосленима који су радили на радним местима за којима више не постоји потреба и да се тужилац није определио за закључење споразума о престанку радног односа, те да се решење доноси на основу члана 22. Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору уз утврђење износа отпремнине која је тужиоцу и исплаћена. Решење је потписао „директор“ ББ, који је у то време био в.д. директора туженог.

По налажењу првостепеног суда, оспорено решење не испуњава основни формални услов - да буде донето и потписано од стране овлашћеног лица, јер га је потписао вршилац дужности - в.д. директора туженог, након истека шестомесечног мандата током кога је законски заступник туженог могао бити в.д. директора. Осим тога, прихватајући наводе из тужбе и уз њу поднете доказе, тај суд је закључио да тужени није био дужан да смањује број запослених јер је, према Закону о начину одређивања максималног броја запослених и Одлуци Скупштине Града Смедерево од 11.02.2016. године, имао мањи број (11) запослених од 14 на 1.000 становника за групу јединица локалне самоуправе од 100.000-150.000 становника којој припада Град Смедерево (члан 8. став 3. Закона), при чему је за локалну самоуправу Града

Смедерево иначе, Одлуком Владе РС („Службени гласник РС“, број 101 од 08.12.2015. године), био прописан максималан број запослених од укупно 1.584, а она је у моменту доношења те одлуке имала 1.540 запослених.

Према становишту другостепеног суда, околност што је лице које је потписао оспорено решење насловљено као директор, а не као в.д. директора не утиче на статусну функцију тог лица и с тим у вези на овлашћења из члана 192. став 1. тачка 1. Закона о раду. Супротно налажењу првостепеног суда, у моменту доношења и потписивања оспореног решења потписник оспореног решења је био в.д. директора, те да је имао овлашћења у складу са чланом 192. Закона о раду, због чега је оспорено решење законито, с обзиром и на остале утврђене чињенице. У односу на радно место вишег саветника за које је потребан седми степен стручне спреме на ком је распоређено лице са вишом стручном спремом, иако је за њега тужилац испуњавао услове, то радно место није било слободно у време доношења оспореног решења, а распоређивање запослених се врши изменом уговорених услова рада према чл. 171. и 172. Закона о раду, те је без утицаја чињеница о врсти и степену стручне спреме тог запосленог на одлучивање у овој правној ствари, у којој су били испуњени, супротно налажењу првостепеног суда, услови за отказ уговора о раду тужиоцу због престанка потребе за његовим радом код туженог.

По оцени Врховног суда, одлука другостепеног суда заснована је на правилној примени материјалног права.

Околност да је потписник оспореног решења насловљен као директор а не в.д. директора не утиче на његову статусну функцију и с тим у вези на овлашћење из члана 192. став 1. тачка 1. Закона о раду. Према Закону о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр.72/09, 52/11, 55/13, 35/15-аутентично тумачење, 68/15, 62/16-одлука УС), права обавезе и одговорности директора установе, у коју спада и тужени (члан 39. став 2. тачка 3. и члан 90), односе се и на вршиоца дужности директора (члан 125. став 2), а исто је прописано и чланом 20. став 2. Статута туженог („Службени лист града Смедерева“, бр. 19/09, 2/13, 7/15). У правној ситуацији када лице именовано на дужност в.д. директора по истеку законског рока настави да обавља ту дужност тада се, само због те чињенице, не може извести закључак да су акти тог лица донети по истеку тог рока ништави. Такви акти производе правно дејство све док је вршилац функције директора уписан као законски заступник (а потписник оспореног решења је био уписан у регистар Привредног суда у Пожаревцу као законски заступник туженог са неограниченим овлашћењима, руководио је радом туженог и одлучивао о радним односима запослених). Стога је без утицаја на правилност одлуке поновљени навод да је потписник оспореног решења био означен као директор а не в.д. директора.

Законом о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору („Службени гласник РС“, бр. 68/15, 85/15 и 91/16) уређен је престанак радног односа запосленог у организационом облику у коме постоји потреба рационализације броја запослених на одређеним пословима у складу са предузетим мерама из члана 7. став 2. овог закона за смањење броја запослених на два начина - уз исплату новчане накнаде (члан 21) и уз исплату отпремнине (члан 22). У првој ситуацији (члан 21), запосленом који се изјасни да прихвата престанак радног односа уз исплату новчане накнаде (чија је висина уређена ставом 3) припада накнада која искључује његово право на остваривање отпремнине за одлазак у пензију у складу са прописима којима се уређује његов радно-правни статус. У другој ситуацији (члан 22), након доношења нових аката

о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места и престанка радног односа запослених са којима је закључен споразум, организациони облик је дужан да утврди број запослених за чијим радом престаје потреба у складу са новом организацијом рада, најмање до броја утврђеног одлуком о максималном броју запослених. У тој ситуацији, запосленом који је утврђен као вишак запослених, у складу са ставом трећим члана 22, има право на исплату отпремнине у висини која се одређује у складу са законом којим се уређује његов радно-правни статус.

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр.24/05 са новелама), прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла (члан 179. став 5. тачка 1).

За правилну примену отказног разлога из цитираних законских одредаба потребно је да услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла, па се уговор о раду запосленом отказује због престанка потребе за обављањем који је запослени обављао у време отказа.

За обављањем тужиочевог посла потреба је престала на основу Правилника туженог о унутрашњој организацији и систематизацији радних места од 14.03.2016. године, којим је број запослених смањен са 20 на 11, тако да је девет запослених остало нераспоређено, међу њима и тужилац, а радно место на коме је тужилац дотад радио је укинута због престанка потребе за његовим радом. Правилник је донет на основу наведене одлуке од 11.02.2016. године, коју је Скупштина града Смедерева, као надлежни субјекат, донела на основу члана 6. Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору, а којом је за туженог утврдила максималан број од 11 запослених на неодређено време. Како није постојала могућност премештаја тужиоца на друго радно место, нити је постојало слободно радно место за које је тужилац испуњавао услове, то су били испуњени услови за отказ уговора о раду тужиоцу због престанка потребе за његовим радом код туженог. Будући да је тужиоцу законито отказан уговор о раду, то нема услова за његово враћање на рад код туженог у смислу члана 191. став 1. Закона о раду.

Неосновани су ревизијски наводи да оспорено решење не садржи ниједан образложен разлог престанка потребе за радом тужиоца, нити критеријуме за одређивање вишка запослених, те да се на личну самовољу директора своди кога ће задржати а кога не. У образложењу оспореног решења наведен је разлог доношења истог - ступање на снагу Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору, на основу кога је Скупштина града Смедерева 11.02.2016. године утврдила максималан број запослених на неодређено време и код туженог, а тужени у складу са тим донео нови Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места према коме је остало нераспоређено девет запослених, укључујући и тужиоца, чије је радно место угашено. Како није реч о смањењу извршилаца на једном радном месту већ о укидању радног места, послодавац није имао обавезу, противно ревизијским наводима, примене критеријума приликом утврђивања вишка запослених.

Врховни суд је ценио и остале ревизијске наводе, којима се не доводи у сумњу законитост и правилност побијане пресуде, па ти наводи нису посебно образлагани.

На основу изложеног, а пошто је правилна и одлука о трошковима парничног поступка, одлучено је као у првом ставу изреке, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

Тужилац није успео у поступку са ревизијом, па му не припадају трошкови ревизијског поступка применом члана 165. умвези с чланом 153. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**